

رسانه‌های سنتی در انقلاب‌های سیاسی اجتماعی

ارتباطات سنتی در جنبش مشروطه و انقلاب اسلامی

مؤلف:

دکتر جواد نظری مقدم

بامقدمه

دکتر محمدعلی همایون

عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع)

www.ketab.ir

انتشارات
دانشگاه امام صادق علیه السلام

عنوان: اندیشه‌های سنتی در انقلاب‌های سیاسی اجتماعی: ارتباطات سنتی در جنبش مشروطه و انقلاب اسلامی

مؤلف: دکتر جواد نظری مقدم

مقدمه‌نویس: دکتر محمدهادی همایون

ناشر: دانشگاه امام صادق علیه السلام

راستار ادبی، نمونه‌خوانی و طراح جلد: محمد روشنی

طبع و ناظر نسخه‌پردازی و چاپ: رضا دیبا

چاپ و صحافی: سپیدان تهران

چاپ اول: ۱۳۹۶

قیمت: ۸۰/۰۰۰ ریال

تعداد نسخه: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۶۰۰

تهران: بزرگراه شهید چمران، پل مدیوسا، انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام

صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵ • کد پستی ۱۴۶۵۹۴۳۶۸ • تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲

فروشگاه اینترنتی: www.atabesadiq.ir • E-mail: press@isu.ac.ir

سرشناسه: نظری مقدم، جواد - ۱۳۹۶
عنوان و نام پدیدآور: رسانه‌های سنتی در انقلاب‌های سیاسی اجتماعی: ارتباطات سنتی در جنبش مشروطه و انقلاب اسلامی / مؤلف جواد نظری مقدم؛ با مقدمه محمدهادی همایون

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۱۴۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۶۰۰-۶۰۲-۱

موضوع: ارتباط -- ایران -- تاریخ

موضوع: جنبش‌ها و قیام‌ها -- ایران -- تاریخ

موضوع: ایران -- تاریخ -- انقلاب مشروطه، ۱۲۲۴ - ۱۳۲۷ ق.

موضوع: ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷

شناسه افزوده: همایون، محمدهادی، ۱۳۴۲ - مقدمه‌نویس

شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۶ ن ۹۴ الف ۹۲ P

رده‌بندی دیویی: ۳۰۲/۲۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۰۷۷۸۰

تمام حقوق محفوظ است، هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه مکتوب ناشر قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا و انتقال در فضای مجازی نمی‌باشد.
این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست مطالب

۹.....	سخن ناشر
۱۱.....	مقدمه
۱۹.....	فصل اول. کلیات
۱۹.....	درآمد
۲۰.....	۱. مطالعات حوزه ارتباطات سنتی
۲۴.....	۲. مفهوم ارتباطات سنتی
۲۶.....	۳. ساختار و ابعاد ارتباطات سنتی
۲۶.....	۳-۱. مراکز و نهادهای ارتباطات سنتی
۲۶.....	۳-۲. پیام‌ها و محتوای ارتباطات سنتی
۲۷.....	۳-۳. ارتباط‌گران سنتی
۲۷.....	۳-۴. شیوه‌های ارتباطات سنتی
۲۸.....	۴. ویژگی‌های ارتباطات سنتی
۲۸.....	۴-۱. دامنه و سرعت انتقال پیام
۲۹.....	۴-۲. سهولت ارتباط
۳۰.....	۴-۳. عدم انحصار به زمان یا مکانی خاص
۳۰.....	۴-۴. میان‌فردی و رودررو بودن
۳۰.....	۵. ارتباطات سنتی در ایران

۳۳.....	فصل دوم. ارتباطات سنتی در مشروطه
۳۳.....	درآمد
۳۳.....	۱. جنبش مشروطه
۳۶.....	۲. زمینه‌ها و علل آغاز نهضت مشروطه
۳۶.....	۱-۲. زمینه‌های فکری و فرهنگی
۳۷.....	۲-۲. زمینه‌های سیاسی اقتصادی
۳۸.....	۳. اهداف مشروطه
۴۰.....	۴. ارتباطات سنتی در مشروطه
۴۰.....	۱-۴. مهم‌ترین ارتباط‌گران سنتی مشروطه
۴۰.....	۱-۱-۴. رجعیت و روحانیت
۴۴.....	۲-۴. مهم‌ترین مراکز ارتباطات سنتی در جنبش مشروطه
۴۴.....	۱-۲-۴. مسجد و منبر
۴۸.....	۲-۲-۴. بازار به‌مثابه مرکز ارتباطات اجتماعی در جنبش مشروطه
۵۳.....	۳-۴. مهم‌ترین شیوه‌های ارتباطات سنتی
۵۳.....	۱-۳-۴. آیین‌های ملی و مذهبی
۵۸.....	۲-۳-۴. گردهمایی‌ها و تجمعات
۶۱.....	خلاصه و جمع‌بندی
۶۷.....	فصل سوم. ارتباطات سنتی در انقلاب اسلامی
۶۷.....	درآمد
۶۷.....	۱. انقلاب اسلامی
۶۹.....	۲. زمینه‌های شکل‌گیری انقلاب
۶۹.....	۱-۲. زمینه‌ها و عوامل فرهنگی و اجتماعی
۷۰.....	۲-۲. زمینه‌ها و عوامل سیاسی
۷۲.....	۳-۲. زمینه‌ها و عوامل اقتصادی
۷۲.....	۳. اهداف انقلاب اسلامی
۷۴.....	۴. ارتباطات سنتی در انقلاب اسلامی
۷۵.....	۱-۴. مهم‌ترین ارتباط‌گران سنتی
۷۵.....	۱-۱-۴. مرجعیت و روحانیت
۸۶.....	۲-۴. مهم‌ترین مراکز ارتباطات سنتی

۱-۲-۴	مسجد و منبر.....	۸۶
۲-۲-۴	بازار به مثابه مرکزی ارتباطی در انقلاب.....	۹۲
۳-۴	شیوه‌های ارتباطات سنتی در انقلاب.....	۹۶
۱-۳-۴	آیین‌های مذهبی.....	۹۶
۲-۳-۴	گردهمایی و تجمعات.....	۱۰۳
۳-۳-۴	رسانه سنگی دیوار در انقلاب اسلامی.....	۱۰۴
	خلاصه و جمع‌بندی.....	۱۰۵
	فصل چهارم: تحلیل و نتیجه‌گیری.....	۱۰۹
	در آما.....	۱۰۹
۱	ارتباط گراف سنتی.....	۱۱۰
۲	شیوه‌های ارتباطات سنتی.....	۱۱۴
۳	مراکز ارتباطات سنتی.....	۱۱۵
	نتیجه‌گیری نهایی.....	۱۱۷
	منابع و مآخذ.....	۱۲۱
	نمایه.....	۱۲۹

فهرست شکل‌ها

۱	شکل ۱. امام خمینی (ره) مرکز ثقل شبکه ارتباطات سنتی در انقلاب اسلامی.....	۱۱۱
۲	شکل ۲. عدم همسویی روشنفکران و علما در مشروطه.....	۱۱۲

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
(قرآن کریم. سوره میمر که النمل/ آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

فلسفه وجودی دانشگاه امام صادق (علیه السلام) که از سوی ریاست فقید دانشگاه به کرات مورد توجه قرار گرفته، تربیت نیروی انسانی متعهد، باتقوا و کارآمد در عرصه عمل و نظر است تا از این طریق دانشگاه بتواند نقش اساسی خود را در سطح راهبردی به انجام رساند.

از این حیث «تربیت» را می‌توان مقوله‌ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه‌های دانشگاه، در چهار سبب آن - «علم» بدو «تزکیه» بیش از آن که ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح، در جامعه باشد، عاملی مشکل ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متأثر و دگرگونی سازد.

از سوی دیگر «سیاست‌ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی‌توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست‌ها در گرو انجام پژوهش‌های علمی و بهره‌مندی از نتایج آن‌هاست. از این منظر پیش‌گامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نسبت به آن آینده درخشانی را بدون توانایی‌های علمی - پژوهشی رقم زد، و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق (علیه السلام) در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم‌اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیست خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان‌گذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکا به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام‌عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق (علیه السلام) با توجه به شرایط، امکانات و

نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی - کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آن‌ها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت مکاتب علمی امام صادق (علیه السلام) را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت (از علماء الله).

ولله الحمد
معاونت پژوهشی دانشگاه